

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียน
จำอาภาศ พุทธศักราช 2548 ของโรงเรียนจำอาภาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการ
ฝึกศึกษาทหารอากาศ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการประเมินดังนี้

1. เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในด้าน โครงสร้าง เนื้อหาวิชา การวัดและ
ประเมินผล
3. เพื่อประเมินความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกใน
การจัดการเรียนการสอน
4. เพื่อประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
5. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่
เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หลักสูตร
6. เพื่อประเมินปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการและการใช้หลักสูตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ประชากร
ของโรงเรียนจำอาภาศ จำนวน 463 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 11 คน ครูอาจารย์ฝ่าย
วิชาการ 97 คน ครูฝึกวิชาทหาร 41 คน ครูฝ่ายปกครอง 69 คน และนักเรียนจำอาภาศ 245 คน
2) ประชากรครูอาจารย์ผู้สอน ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ของวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จำนวน 35 คน
3) กลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ด้านแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ และด้านแผนพัฒนากองทัพอากาศ ด้านละ 3 คน รวมจำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามและแบบสำรวจ แบบสอบถามมีจำนวน
5 ฉบับ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ฉบับที่ 2 แบบสอบ
ถามความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านโครงสร้าง เนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผล ฉบับที่ 3
แบบสอบถามความพร้อมของบุคลากรและอาคารสถานที่ ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการบริหาร
จัดการหลักสูตรและการใช้หลักสูตรและฉบับที่ 5 แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียน และแบบสำรวจใช้เก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความประพฤติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึง
ผู้บังคับการโรงเรียนจำอาภาศ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากบุคลากร

โรงเรียนจำอากาศ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้แบบสอบถาม 11 ชุด ได้รับกลับคืนมา 11 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ใช้แบบสอบถาม 97 ชุด ได้รับกลับคืนมา 97 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ครูฝึกวิชาทหาร ใช้แบบสอบถาม 41 ชุด ได้รับกลับคืนมา 41 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ครูฝ่ายปกครอง ใช้แบบสอบถาม 69 ชุด ได้รับกลับคืนมา 69 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และนักเรียนจำอากาศ ใช้แบบสอบถาม 245 ชุด ได้รับกลับคืนมา 241 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.37 นอกจากนี้ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้วิจัยใช้แบบสำรวจเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคะแนนความประพฤติของนักเรียนจำอากาศ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 245 คน 2) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจาก ครูอาจารย์ผู้สอน ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ใช้แบบสอบถาม 35 ชุด ได้รับกลับคืนมา 35 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 3) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและส่งไปทางไปรษณีย์ ใช้แบบสอบถามทั้ง 9 ชุด ได้รับกลับคืนมา 9 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่เป็นแบบตรวจสอบรายการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ ข้อมูลที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS Version 11.5 for Windows ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย และข้อมูลที่เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำอากาศ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนคะแนนความประพฤติวิเคราะห์โดยพิจารณาผู้ถูกหักคะแนนเป็นรายกรณีตามพฤติกรรมที่ถูกหักคะแนน แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนจำอากาศ พุทธศักราช 2548 ของโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. การประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยรวมมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

2. การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านโครงสร้าง เนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผล โดยรวมพบว่า ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจำอากาศ และครูอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โครงสร้าง เนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. การประเมินความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครอง และนักเรียนจำอากาศ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพร้อมของบุคลากรโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ความพร้อมของอาคารสถานที่และความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

4. การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรและการใช้หลักสูตร โดยรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครอง และนักเรียนจำอากาศ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

5. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หลักสูตร

5.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยโดยรวม มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 เมื่อพิจารณาช่วงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้ มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.00-2.49 คิดเป็นร้อยละ 7.76 มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50-2.99 คิดเป็นร้อยละ 42.04 มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.00-3.49 คิดเป็นร้อยละ 38.78 และมีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.43

สำหรับนักเรียนจำอากาศที่มีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.25 ขึ้นไป เป็นผู้ที่มีสิทธิสอบชิงทุนไปศึกษาต่อที่โรงเรียนเตรียมทหารคิดเป็นร้อยละ 23.67 และมีนักเรียนจำอากาศที่มีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.80 ขึ้นไป เป็นผู้ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยที่โรงเรียนจำอากาศตั้งเป้าหมายไว้ คิดเป็นร้อยละ

5.2 การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครอง และนักเรียนจำอากาศ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนจำอากาศ โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีจำนวนนักเรียนที่ถูกหักคะแนนความประพฤติ คิดเป็นร้อยละ 2.86

6. การประเมินปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการและการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครอง และนักเรียนจำอากาศ พบว่า ขาดแคลนบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอน การฝึกวิชาการทหาร และการดูแลปกครอง ขาดแคลนงบประมาณซ่อมแซมอาคารสถานที่ อาคารที่พักอาศัยมีสภาพที่ควรปรับปรุง คอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอสภาพเก่าชำรุดเสียหายและล้าสมัย ระบบอินเตอร์เน็ตมีใช้ไม่ทั่วถึง หนังสือ ตำราวิชาการห้องสมุดมีจำนวนน้อย กิจกรรมภายนอกส่งผลกระทบต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดอบรมสัมมนาให้ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลแก่บุคลากรโรงเรียนจำอากาศและควรเน้นคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนให้มากขึ้น

อภิปรายผล

ผลจากการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนจำอากาศ พุทธศักราช 2548 ของโรงเรียนจำอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษาทหารอากาศ อภิปรายผลดังนี้

1. การประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 1) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานในสายงานแต่ละสายวิทยาการ ที่ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากพลเรือนให้เป็นทหาร มีสุขภาพแข็งแรง มีวินัย รู้จักเสียสละ เพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ 3) เพื่อให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต และการปฏิบัติงานให้ก้าวหน้าเสมอ และ 4) เพื่อให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และสำนึกในความเป็นไทย มีความรักชาติ ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 94.44 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การ

ประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม ร้อยละ 80 ขึ้นไปอยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ไทเลอร์ (Tyler, 1949 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 64-65) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มีจุดประสงค์อะไรบ้างที่โรงเรียนควรแสวงหา การจะได้มาซึ่งการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรต้องอาศัยข้อมูลจากการศึกษาสังคม ศึกษาผู้เรียนและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องวิชามาช่วยกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทาบ (Taba, 1962 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2547, หน้า 65-67) ได้กล่าวว่าขั้นตอนแรกในการพัฒนาหลักสูตรเป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้งศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนธรรมชาติของความรู้เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้นการประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับสภาพแวดล้อมในด้านการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม การทหาร เป็นการตรวจสอบว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นมีคุณค่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถนำไปปฏิบัติได้ดี เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน ได้ข้อค้นพบดังนี้

1.1 การประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ มีความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยรวมมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติข้อที่ 1 อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม ร้อยละ 80 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายหลักสูตรกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (มาตรฐานการศึกษาของชาติ ข้อที่ 1) ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติข้อที่ 2 และ 3 นั้น เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นการกำหนดคุณลักษณะในภาพรวมของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนั้น ๆ สำหรับมาตรฐานการศึกษาของชาติในข้อที่ 2 เป็นเรื่องของการจัดแนวการศึกษา (จัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญและการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน) และมาตรฐานการศึกษาของชาติในข้อที่ 3 เป็นเรื่องของแนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ (การสร้างวิถีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง) ซึ่งทั้งสองมาตรฐานเป็นการบริหารจัดการหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะนำไปเป็นแนวทางการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนเพื่อที่จะได้ผลผลิต

ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติข้อที่ 1

1.2 การประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ มีความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยรวมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 83.33 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม ร้อยละ 80 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายหลักสูตรกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ

1.3 การประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับแผนพัฒนากองทัพอากาศ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิด้านแผนพัฒนากองทัพอากาศ มีความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยรวมมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนากองทัพอากาศ (นโยบายการศึกษา กระทรวงกลาโหม) อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายหลักสูตรกับสภาพแวดล้อม ร้อยละ 80 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การประเมินความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายหลักสูตรกับแผนพัฒนากองทัพอากาศ ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ

จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้ทราบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้กำหนดตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนากองทัพอากาศ ดังที่ สจัด อุดทรานนท์ (2532, หน้า 211-212) กล่าวว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีนั้น จุดประสงค์ของหลักสูตรจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการศึกษา อันได้แก่ พื้นฐานทางปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยาและธรรมชาติของความรู้ นอกจากนั้นยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและชาติ โดยมุ่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียนให้เจริญงอกงามทางสติปัญญา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรม มีวินัยควบคู่กันไป อีกทั้งยังสอดคล้องกับ อัมร บัวศรี (2542, หน้า 164-169) กล่าวว่า หลักในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีหลักสำคัญที่พึงยึดถือคือต้องสอดคล้องกับปรัชญาหรืออุดมการณ์ของสังคม ส่งเสริมค่านิยมของสังคม มุ่งสนองความต้องการและแก้ปัญหาของสังคม สนองความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับอื่น สามารถนำไปปฏิบัติได้ มีความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคม มีความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะ และระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา เอมเจริญ (2544, หน้า 208) ที่พบว่า จุดมุ่งหมายของ

หลักสูตรยังสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม ประเพณี การเมืองการปกครอง กฎหมาย วัฒนธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ อันทรบุตร (2545, หน้า 97) ที่พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2. การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในด้าน โครงสร้าง เนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจำอากาศและครูอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี มีความคิดเห็นว่า โครงสร้าง เนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผล โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ ดังที่ เซเลอร์ (Saylor, 1981, p. 30) ได้เสนอว่า ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรหลังจากที่ได้กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกและจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ได้เลือกมาแล้ว สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านโครงสร้าง เนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผล เป็นการตรวจสอบถึงคุณค่าของโครงสร้าง เนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผล ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนมีความเหมาะสมเพียงใด หากยังไม่เหมาะสมจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไข เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน ได้ข้อค้นพบดังนี้

2.1 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านโครงสร้าง จากผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจำอากาศและครูอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี มีความคิดเห็นว่า โครงสร้างหลักสูตรโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม (111 หน่วยกิต) ซึ่งสอดคล้องกับ อ้าง บัวศรี (2542, หน้า 207) ที่อธิบายว่า โครงสร้างหลักสูตรหมายถึงแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชา หรือกลุ่มวิชา (หรือกลุ่มประสบการณ์) ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนในแต่ละภาคเรียน และในแต่ละปี การศึกษา ตั้งแต่ภาคแรกจนถึงภาคเรียนสุดท้าย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นิรมล ศตวุฒิ (2543, หน้า 10) ที่กล่าวว่า โครงสร้างของหลักสูตร แสดงภาพรวมของทั้งหลักสูตรว่าได้จัดเนื้อหาและ

ประสบการณ์ของหลักสูตรในลักษณะใด สัดส่วนของเนื้อหาและประสบการณ์ที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นอย่างไร ระยะเวลาการจัดการเรียนการสอนแสดงการแบ่งเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละเนื้อหาความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ และเวลาโดยรวมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพวรรณ อารยกุล (2548, หน้า 112) ที่พบว่า โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมแสดงให้เห็นว่าในแต่ละหมวดวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รณชัย ไหมมาก (2548, หน้า 146) ที่พบว่า การจัดหมวดวิชาต่าง ๆ ในโครงสร้างหลักสูตรมีความสำคัญมาก คือจะต้องจัดให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด

2.2 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านเนื้อหาวิชา จากผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจำอาภาศและครูอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี มีความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เนื้อหาหมวดวิชาชีฟพื้นฐานมีความเหมาะสม แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาวิชามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในแหล่งอาหารของตนเองได้ เนื้อหาแต่ละวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเข้าใจปัญหาวิเคราะห์ปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เน้นด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ดังที่ สงัด อุดทรานนท์ (2532, หน้า 134) กล่าวว่า ปัจจุบันได้มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้กับหลักสูตรได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งเนื้อหาวิชาที่ใช้ในหลักสูตรจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปด้วย การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานี้คือการเลือกสรรเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วรณัฐ จิตต์เจียรนัย (2546, หน้า 72) ที่พบว่า เนื้อหารายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักการทางด้านการศึกษา ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

2.3 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรในด้านการวัดและประเมินผล จาก

ผลการวิจัยพบว่า ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนจำอากาศและครูอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี มีความคิดเห็นว่าการวัดและประเมินผลโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าหลักการในการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม ดังที่อ้าง บัณฑิต (2542, หน้า 257-282) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประเมินค่าและตัดสินใจว่าผลที่เกิดจากการเรียนการสอนเป็นอย่างไร เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ วิธีการประเมินนั้นจำเป็นต้องใช้เครื่องมือวัดผลหลาย ๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ การฝึกปฏิบัติ ทักษะ ค่านิยม ความสนใจ การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลาย ๆ ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ อินทรบุตร (2545, หน้า 100) พบว่า การวัดผลจะทำการทดสอบอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ เพราะการทดสอบไม่สามารถวัดได้ทุกด้าน ดังนั้นการวัดผลจึงสามารถใช้เทคนิคการวัดต่าง ๆ เช่น การทดสอบ การจัดอันดับแบบสอบถาม แบบสำรวจต่าง ๆ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกย่อย ระเบียบสะสม สังคมมิติ การให้ปฏิบัติและนำไปใช้ การศึกษารายบุคคล

3. การประเมินความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครอง และนักเรียนจำอากาศ มีความคิดเห็นว่าการความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971 อ้างถึงใน สุนีย์ ภูพันธ์, 2546, หน้า 265-269) กล่าวว่า การประเมินตัวป้อน (Input Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลมาช่วยในการตัดสินใจว่า จะใช้ทรัพยากรหรือสรรพกำลังต่าง ๆ ที่มีอยู่เพื่อให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างไร ดังนั้นการประเมินความพร้อมของบุคลากร อาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน เป็นการตรวจสอบว่าทรัพยากรนั้นมีความพร้อมสามารถที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้หรือไม่ เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจว่าปรับปรุงปัจจัย

อะไรบ้าง เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน ได้ข้อค้นพบดังนี้

3.1 การประเมินความพร้อมของบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครองและนักเรียนจำอาภาศมีความคิดเห็นต่อความพร้อมของบุคลากรโดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเหมาะสม 3 อันดับแรกตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมิน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรของโรงเรียนจำอาภาศ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเอาใจใส่ดูแลการบริหารจัดการหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะความเป็นผู้นำ ครูฝึกวิชาทหารมีความรู้ในเนื้อหาวิชาการทหาร ครูฝึกวิชาทหารมีทักษะและเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนการฝึกวิชาการทหาร ครูฝึกวิชาทหารมีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสม และนักเรียนจำอาภาศมีความภาคภูมิใจต่อการเป็นนักเรียนจำอาภาศ ส่วนความเหมาะสม 3 อันดับสุดท้าย ตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมิน ซึ่งควรนำมาพิจารณาปรับปรุงด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเหมาะสมของจำนวนครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการต่อการจัดการเรียนการสอน ความเหมาะสมด้านคุณวุฒิและประสบการณ์ของครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการตรงตามสาขาวิชาที่สอน ความเหมาะสมของจำนวนครูฝึกวิชาทหารต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการฝึกวิชาการทหาร ความเหมาะสมของจำนวนครูฝ่ายปกครองต่อการดูแลปกครองนักเรียนจำอาภาศ และนักเรียนจำอาภาศยังขาดความรู้ ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้เพิ่มเติม สำหรับเกณฑ์กำหนดอัตราส่วนครูต่อนักเรียนของโรงเรียนจำอาภาศคือ ครู 1 คน ต่อนักเรียน 20 คน ดังที่ อารัง บัวศรี (2542, หน้า 314) กล่าวว่า กำลังคน ในการปฏิบัติงานหลักสูตรสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือจะต้องมีผู้สอนที่สามารถสอนวิชาที่กำหนดไว้ได้ และจะต้องมีจำนวนเพียงพอด้วย ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้สอนที่มีอยู่ต้องทำงานหนักเกินไป อันจะทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดต่ำลง ในกรณีที่มีครูผู้สอนอยู่แล้วแต่ไม่สามารถสอนได้ดี เพราะขาดความรู้หรือทักษะบางอย่างที่หลักสูตรใหม่ต้องการ ผู้บริหารจะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ เช่น จัดการอบรม จัดประชุมปฏิบัติการ ให้ศึกษาค้นคว้า ฯลฯ ทั้งนี้สุดแต่จะเห็นสมควร แต่ถ้าจำนวนผู้สอนไม่เพียงพอก็เป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องจัดหาให้ สอดคล้องกับ ณัฐพล ชุมวรฐายี (2545, หน้า 87) กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพครู ถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ โดยศึกษาวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ของสถานศึกษาว่ามีจุดอ่อน จุดแข็งอย่างไร รวมทั้งระบบการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การวิเคราะห์ครูผู้สอนในด้าน

ความสามารถ ความถนัดความสนใจ ตลอดจนเจตคติที่มีต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับพิจารณาสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสกร อัมพรสวัสดิ์ (2548, หน้า 102) พบว่า ด้านบุคลากรควรจัดให้เพียงพอและมีความรู้ตรงสาขา ควรเพิ่มเติมความรู้ของกลุ่มผู้สอนให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อนำมาปรับปรุงการสอน และควรฝึกฝนเพิ่มพูนความรู้อย่างสม่ำเสมอ

3.2 การประเมินความพร้อมของอาคารสถานที่ จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครองและนักเรียนจำอากาศ มีความคิดเห็นต่อความพร้อมของอาคารสถานที่โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความเหมาะสม 3 อันดับแรกตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมิน ได้แก่ ขนาดห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน อาคารเรียนและบริเวณรอบอาคารเรียนมีความสะอาด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องโสตทัศนศึกษา สถานพยาบาล สถานที่รับประทานอาหารและสถานที่ออกกำลังกายมีความเหมาะสม ส่วนความเหมาะสม 3 อันดับสุดท้ายตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมินซึ่งควรนำมาพิจารณาปรับปรุงได้แก่ แสงสว่าง อุณหภูมิ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ความเหมาะสมของสภาพอาคารเรียน ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ห้องกิจกรรมและห้องปฏิบัติการต่อการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ความทันสมัยของห้องสมุดต่อการให้บริการของนักเรียนจำอากาศ และความเหมาะสมของสภาพอาคารนอนต่อการพักอยู่อาศัย ดังที่ อารัง บัวศรี (2542, หน้า 309) กล่าวว่า หลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ ๆ หลายอย่าง ดังนั้นจะต้องมีการจัดหาไว้ให้พร้อม ถ้าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอาคารสถานที่ เช่น ห้องปฏิบัติการสำหรับฝึกงานตามหลักสูตรวิชาชีพก็จำเป็นต้องจัดทำไว้ล่วงหน้าก่อนนำเอาหลักสูตรไปใช้ สอดคล้องกับ สุนทร บำเรอราช (2543, หน้า 103) กล่าวว่า อาคารเรียนและพื้นที่บริเวณโรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมที่ผู้บริหารหลักสูตรจะต้องคำนึงถึง เพราะสภาพของห้องเรียนและอาณาบริเวณสร้างบรรยากาศความคุ้นเคยให้กับนักเรียน ย่อมมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและการพัฒนาความคิดของนักเรียน สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารเรียน มักจะออกแบบอาคารให้ดูภูมิฐานและมีสีสดใสนี้เนื่องจากเชื่อว่าความโอ่อ่าภูมิฐาน และความสดใสของอาคาร จะทำให้จิตใจของนักเรียนมีชีวิตชีวา ไม่หดหู่ซึมเศร้า นอกจากนี้การจัดอาคารเรียนจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา เอมเจริญ (2544, หน้า 254) พบว่า ความพร้อมของ

อาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ควรจัดสถานที่ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดสถานที่ให้สนองตอบกับความต้องการของนิสิต และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาวินี ภูสุนทร (2548, หน้า 83) พบว่า ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในการค้นคว้าและสิ่งอำนวยความสะดวกที่อยู่ภายในห้องเรียน อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ทางภาควิชาควรเร่งหาวิธีการในการพัฒนาในส่วนนี้ เพราะปัจจัยหนึ่งที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาของหลักสูตรและไม่ควรมองข้ามประเด็นนี้ไป

3.3 การประเมินความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิทยาทหาร ครูฝ่ายปกครองและนักเรียนจำอากาศ มีความคิดเห็นต่อความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ไม่ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่าสิ่งที่ควรนำมาพิจารณาปรับปรุง ได้แก่ จำนวนความทันสมัย และคุณภาพของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอและขาดคุณภาพที่จะใช้ในการเรียนการสอนและการค้นคว้าสืบค้นข้อมูลนอกเวลาเรียน หนังสือเอกสารตำราไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า งบประมาณที่ได้ไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ จึงควรที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะคอมพิวเตอร์เป็นสื่อเทคโนโลยีที่มีความสำคัญในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร ในยุคสังคมปัจจุบัน ดังที่ วิชัย ดิสสระ (2535, หน้า 103) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนมีส่วนให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์จากรูปธรรมไปสู่นามธรรมหรือจากนามธรรมไปสู่รูปธรรมได้โดยง่าย นอกจากนี้จะทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์แล้ว ยังช่วยเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนในหลาย ๆ ด้าน เช่น ทำให้บทเรียนน่าสนใจ นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน ช่วยทุ่นเวลาในการสอน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้นและนักเรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุนทร บำเรอราช (2543, หน้า 107) กล่าวว่า การใช้วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญควรเน้นมาตรการ 3 ประการคือ ประการแรกเพื่อเร่งเร้าความรู้สึก ประการที่สองเป็นสื่อให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ ประการที่สามเป็นแหล่งที่จะหาวัสดุอุปกรณ์นั้น ๆ ได้ง่าย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ กิดานันท์ มลิทอง (2536 อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี, 2547, หน้า 444) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ได้กลายเป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงานทุกด้าน ในด้านการเรียนการสอน

ได้นำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้อย่างกว้างขวาง และ บุญเรือง เนียมหอม (2540 อ้างถึงใน ทิศนา ชามมณี, 2547, หน้า 445-448) กล่าวว่า อินเทอร์เน็ตเป็นระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ที่กระจายอยู่ทั่วโลก อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ขนาดใหญ่มาก ครอบคลุมแทบทุกบริบท ซึ่งนำมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาหลายรูปแบบเช่น เพื่อการติดต่อสื่อสารครูอาจารย์และนักศึกษา เพื่อการค้นหาข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร การศึกษาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นที่รวมแนวความคิดทางการศึกษา และเป็นแหล่งสนับสนุนและจัดเตรียมทรัพยากรในการเรียนการสอน เป็นต้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ณริกา สมานกุลทอง (2544, หน้า 123) พบว่า สื่อการเรียนการสอน วัสดุศึกษาและสถานที่เรียนยังขาดแคลนไม่ทันสมัยและไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ควรเพิ่มหรือจัดหาอุปกรณ์ที่สนับสนุนด้านการเรียนการสอนในทุก ๆ ด้านให้มีประสิทธิภาพ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ อัมพรบุตร (2545, หน้า 104) พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาวาวิณี ภูสุนทร (2548, หน้า 84) พบว่า สื่อการเรียนการสอน สื่อ วัสดุอุปกรณ์ จัดไว้ให้บริการ ความทันสมัยของสื่อการเรียนการสอนรวมถึงความเหมาะสมของจำนวนสื่อการเรียนการสอนกับจำนวนผู้เรียน ยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อนิสิต ทั้งนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณ รวมทั้งยังไม่มีความทันสมัยพอ การใช้งานยังมีประสิทธิภาพไม่ดีพอ ซึ่งควรได้รับการปรับปรุงสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาให้ทันสมัยมากกว่านี้

4. การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรและการใช้หลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครอง และนักเรียนจำอาภาศ มีความคิดเห็นว่าการบริหารจัดการหลักสูตรและการใช้หลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ ดังที่ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 218) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในการนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ดังนั้นการประเมินในด้านนี้เป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของการบริหารจัดการหลักสูตรและการใช้หลักสูตรว่ามีข้อบกพร่องอะไรบ้างที่ควรนำมาทำการปรับปรุงแก้ไข เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน ได้ข้อค้นพบดังนี้

4.1 การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครองและนักเรียนจำอาภาศมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตร โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความเหมาะสม 3 อันดับแรกตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมิน ได้แก่ การจัดโครงสร้างองค์กรของสถาบันทำให้มีระบบการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความเหมาะสม ส่วนความเหมาะสม 3 อันดับสุดท้ายตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมินซึ่งควรนำมาพิจารณาปรับปรุงด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การจัดสรรบุคลากรให้ปฏิบัติงานและภาระหน้าที่ที่เหมาะสม การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการบริหารงาน การจัดระบบฐานข้อมูลของโรงเรียนจำอาภาศให้ทันสมัย และการจัดระบบเชื่อมโยงเครือข่ายภายในและภายนอกโรงเรียนจำอาภาศให้มีความเหมาะสม ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543, หน้า 25) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรหมายถึงการวางแผน การควบคุมกำกับดูแล การจัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โครงการวิชาการที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรและการสอน โดยสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนตามลักษณะธรรมชาติการเรียนรู้และตอบสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตร นอกจากนี้ ณัฐพล ชุมวรฐายี (2545, หน้า 6) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพภายใน จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินการที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา และวิโรจน์ สารรัตนะ (2542, หน้า 23) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารยึดหลักเกณฑ์ที่เน้นการออกแบบและการนำเอาระบบข้อมูลสารสนเทศโดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหาร ผลิตข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารทุกระดับอย่างกว้างขวางและหลากหลาย ดังกรณีตัวอย่างระบบฐานข้อมูลในองค์กรทางการศึกษา ซึ่งมักจะประกอบไปด้วย ฐานข้อมูลด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านนักเรียน ด้านการเงินและงบประมาณ ด้านชุมชน และด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ ภาสกร อัมพรสวัสดิ์ (2548, หน้า 103) ซึ่งพบว่า การประเมินด้าน

การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

4.2 การประเมินการใช้หลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา

ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครองและนักเรียนจำอาภาศ มีความคิดเห็นต่อการให้หลักสูตร โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความเหมาะสม 3 อันดับแรกตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมิน ได้แก่ ครูอาจารย์มีการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีการเสริมสร้างให้กำลังใจกับนักเรียนจำอาภาศ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพียงพอ และเชื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ในเนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผลตรงตามจุดประสงค์รายวิชาการแจ้งผลการวัดและประเมินผลการศึกษาให้นักเรียนจำอาภาศและผู้ปกครองทราบเหมาะสมชัดเจน ส่วนความเหมาะสม 3 อันดับสุดท้ายตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมินซึ่งควรนำมาพิจารณาปรับปรุงด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเตรียมการสอน มีแผนการสอนและจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ไว้ล่วงหน้าของครูอาจารย์ผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนำนวัตกรรมใหม่ ๆ และสื่อที่หลากหลายเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การให้นักเรียนจำอาภาศมีโอกาสมติการสนทนากับครูอาจารย์ นักเรียนจำอาภาศขาดความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนแต่ละครั้ง ควรมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงและให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติและการฝึกปฏิบัติ ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 28-30) กล่าวว่า ครูเป็นตัวจักรสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ การเอาใจใส่ต่อการสอนของครู การสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีสอนที่เหมาะสม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญจะส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ อารัง บัวศรี (2542, หน้า 306) กล่าวว่า ครูหรือผู้สอนนับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เพราะเป็นผู้ที่นำเอาหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนกับผู้เรียนจริง ๆ ดังนั้นก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ผู้รับผิดชอบจะต้องเตรียมครูให้พร้อมทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ทักษะในการใช้หลักสูตร และเจตคติอันพึงมีต่อหลักสูตร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุนทร บำเรอราช (2543, หน้า 108-109) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นสิ่งที่ทำให้หลักสูตรถูกนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ในลักษณะของการจัดการสถานะการบริหารงาน รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ 1) องค์ประกอบนักเรียน 2) กฎและระเบียบต่าง ๆ 3) มาตรการวัดการมีวินัย และ 4) การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน

5. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หลักสูตร

5.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยโดยรวมของนักเรียนจำอากาศ มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 3.00 มีนักเรียนจำอากาศที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.80 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 72.24 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจำอากาศ คือ ร้อยละ 80 ของผู้สำเร็จการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.80 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนจำอากาศส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50-2.99 คิดเป็นร้อยละ 42.04

ส่วนคุณลักษณะของนักเรียนจำอากาศที่เป็นผู้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ พิจารณาจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.25 ขึ้นไป พบว่า มีเป็นส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ 23.67 สอดคล้องกับความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครอง และนักเรียนจำอากาศ โดยใช้แบบสอบถามประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนจำอากาศ พบว่าสิ่งที่ควรนำมาพิจารณาปรับปรุง คือ นักเรียนจำอากาศขาดความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

5.2 การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครอง และนักเรียนจำอากาศ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนจำอากาศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ว่า เกณฑ์การประเมินความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป อยู่ในระดับความพึงพอใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับพึงพอใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าความเหมาะสม 3 อันดับแรกตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมิน ได้แก่ มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ยึดมั่นต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีความรักศักดิ์ศรีในสถาบันและศรัทธาในอาชีพทหาร มีความสามัคคี ส่วนความเหมาะสม 3 อันดับสุดท้ายตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มประเมินซึ่งควรนำมาพิจารณาปรับปรุงด้านต่าง ๆ ได้แก่ การยึดมั่นในหลักการกฎเกณฑ์ระเบียบวินัย มีความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาและอุปสรรค การปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครูอาจารย์หรือผู้บังคับบัญชา ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรับผิดชอบตรงต่อเวลา การมีวินัยในการทำงาน การมีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างหมั่นเพียร การ

พัฒนาคุณภาพชีวิตและการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การรักษาสีงแวดล้อม มีความประหยัดเรียบง่ายไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต และการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่านักเรียนยังขาดคุณธรรมจริยธรรมเหล่านี้

ดังที่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1971 อ้างถึงใน สุนีย์ ภูพันธ์, 2546, หน้า 265-269) กล่าวว่า การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายตรวจสอบว่า ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้นเป็นไปตามที่คาดหวังเอาไว้มากน้อยเพียงใด การประเมินผลผลิตจะให้ข้อมูลที่นำมาช่วยตัดสินใจว่ามีกิจกรรมทางการศึกษาอะไรบ้างที่ควรทำต่อไป เลิกทำ หรือควรทำการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับ สคริเวน (Scriven, 1967 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจรรย์, 2547, หน้า 49) กล่าวว่า การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เพราะการประเมินช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ ดังนั้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เป็นการตรวจสอบว่าผลผลิตที่เกิดขึ้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ มีข้อบกพร่องอะไรบ้างที่ควรปรับปรุงแก้ไข ดังที่นโยบายด้านการศึกษาระทรวงกลาโหม (2545, 20 กรกฎาคม) ได้มีเจตนารมณ์ ว่ากองทัพต้องการกำลังพลที่มีคุณลักษณะรักการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น สามารถแก้ปัญหาของงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่านิยมในเชิงสร้างสรรค์ และบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีความเป็นผู้นำ สามารถเสียสละได้แม้กระทั่งชีวิตเพื่อประเทศชาติและราชบัลลังก์ มีวินัย มีจิตวิญญาณของความเป็นทหารอาชีพ กล้าหาญ ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นที่ยอมรับของประชาชน และดำรงตนอยู่ในหลักธรรมของศาสนา สอดคล้องกับ สุนทร บำเรอราช (2543, หน้า 110) กล่าวว่า การแสดงบทบาทของผู้เรียนที่จะตอบสนองบทบาทของครูจะต้องสอดคล้องกัน การบริหารหลักสูตรจึงต้องนึกถึงบทบาทของนักเรียนด้วย หลักปฏิบัติทั่วไปของนักเรียน คือ การเชื่อฟังครูและประพฤติดี ตามหลักธรรมจะเน้นว่า ผู้ที่จะศึกษาเล่าเรียนดี จะต้องมีลักษณะนักปราชญ์ คือ สุตะ(ฟัง) จิตตะ(เอาใจใส่) ปุจฉา(ถาม) ลิขิต(เขียน) เขียนย่อ ๆ เป็นหัวใจนักปราชญ์ว่า สุ จิ ปุ ลิ

6. การประเมินปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการและการใช้หลักสูตร วิเคราะห์จากแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ฝ่ายวิชาการ ครูฝึกวิชาทหาร ครูฝ่ายปกครอง นักเรียนจำอากาศ ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

6.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านความพร้อมของบุคลากร พบว่า บุคลากรขาดแคลนไม่เพียงพอโดยเฉพาะครูอาจารย์ผู้สอนด้านเทคนิคที่มีความรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ บุคลากรด้านการฝึกวิชาทหารและการดูแลปกครองมีน้อยไม่เพียงพอ อีกทั้งไม่มีการเปิดตำแหน่ง

ครู อาจารย์ที่มีคุณวุฒิตรงตามสาขาวิชาที่ต้องการ ควรเพิ่มบุคลากรให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะด้านการปกครอง ควรบรรจุในตำแหน่งไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

6.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ พบว่า ผู้บังคับบัญชาระดับสูงให้ความสำคัญด้านการศึกษาของโรงเรียนจำอากาศค่อนข้างน้อยทำให้มีขีดจำกัดในด้านงบประมาณในการสนับสนุนความพร้อมของอาคารสถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอและทันต่อความต้องการในการพัฒนาหน่วย อาคารสถานที่เก่า ล้าสมัยบางอาคารไม่เหมาะสมกับบรรยากาศการเรียนการสอน ห้องเรียนไม่ระบายความร้อน อาคารที่พักอาศัยมีสภาพเก่าชำรุดทรุดโทรมไม่ปลอดภัย ควรต้องปรับปรุงหรือสร้างอาคารใหม่ เตียนนอน มี 2 ชั้นนักเรียนที่นอนชั้นล่างจะร้อนมาก ควรจัดหาพัดลมมาเพิ่ม อ่างอาบน้ำตามอาคารสภปรก กระเบื้องแตก และมีุงมาก สถานที่ของวิชาพลศึกษาที่ใช้ในการสอนมีไม่เพียงพอต้องแบ่งสถานที่กันใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควรปรับปรุงอาคารสถานที่ให้มีความสะดวก ทันสมัย เหมาะสมและเพียงพอต่อการใช้งาน

6.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียน การสอน พบว่า ห้องเรียนคอมพิวเตอร์มีจำนวนคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอและล้าสมัย อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ใช้งานมานานหลายปี ระบบอินเตอร์เน็ตมีใช้ไม่ทั่วถึง ควรจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์หรือ ปรับปรุงให้มีจำนวนเพียงพอและมีคุณภาพเหมาะสมต่อการใช้งาน ห้องสมุดควรมีตำราวิชาการให้ เพียงพอ เพื่อการสืบค้นและอ้างอิง ควรจัดมุมสื่อการเรียนรู้คอมพิวเตอร์ ควรพัฒนาตำราเรียนให้ สอดคล้องกับการเรียนการสอนโดยเฉพาะวิชาเหล่านี้ควรปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัย

6.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ควรจัดให้ มีการสัมมนาปฐมนิเทศครูอาจารย์ให้มีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียน จำอากาศ รวมทั้งการวัดและประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีมากเกินไป ทำให้นักเรียน บางส่วนที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องขาดเรียนในรายวิชาต่าง ๆ หลักสูตรควรปรับปรุงให้ทันสมัย ตลอดเวลาจะได้ทันกับสถาบันการศึกษาภายนอกของโรงเรียนต่าง ๆ ควรจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนในการไปศึกษาดูงานในสถานที่ต่าง ๆ

6.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการใช้หลักสูตร พบว่า ครูอาจารย์ผู้สอนใน โรงเรียนจำอากาศ ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ระเบียบการวัดและประเมินผลการศึกษาให้ต้องแท้ ครูอาจารย์ควรมีวิธีการสอนที่หลากหลาย และควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการเรียนการสอน ต้องการให้นำวิชา ภาษาอังกฤษมาสอนเพิ่มเติมกับนักเรียนอย่างจริงจังให้สามารถ พูด อ่าน เขียนได้ โดยใช้คาบเวลา

ว่าควรจะมีการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่หรือทัศนศึกษาปีละครั้ง ครูอาจารย์ต้องเข้มงวดตรวจตราการเรียนในห้องเรียน กิจกรรมภายนอกและกีฬาที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน การดูแลปกครองและวินัยของนักเรียน ผู้บังคับบัญชาควรกำกับดูแลและสนับสนุน ครูอาจารย์ผู้รับผิดชอบนักเรียนให้เคร่งครัดในระเบียบวินัยของนักเรียนจำอาภาศ การอบรมระเบียบวินัยของนักเรียนควรจะต้องมีความต่อเนื่องจริงจัง การวัดและประเมินผลการศึกษาของนักเรียนจำอาภาศควรจะต้องมีความเที่ยงตรงและยุติธรรมควรมีข้อสอบกลางที่เป็นมาตรฐาน เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของกองทัพอาภาศ

6.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในระหว่างการใช้หลักสูตร พบว่าต้องเน้นคุณธรรมจริยธรรมกับนักเรียนให้มากขึ้น ควรเพิ่มเติมการอบรมในการวางตัวเข้าสมาคมในงานพิธีต่าง ๆ ทั้งงานราชการและงานราษฎร์ ครูอาจารย์และข้าราชการทุกคนต้องร่วมมือกันปลูกฝังและอบรมนักเรียนจำอาภาศให้มีระเบียบวินัย ปลูกจิตสำนึกว่า เราคือทหารอาชีพ ต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ ให้มีความรักสถาบัน ยึดมั่นในแบบธรรมเนียมทหาร มีความสามัคคีในหมู่คณะ เมื่อพบเห็นนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ทำไม่ดี ควรบอกแนะให้นักเรียนถ้าทำผิดมากควรจะทำโทษตามความเหมาะสม ใครฝ่าฝืนมีบทลงโทษอย่างจริงจัง ไม่เลือกปฏิบัติ ปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษา การเรียนรู้และสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับสูงเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนจำอาภาศไปแล้ว การสอบคัดเลือกเป็นนักเรียนจำอาภาศ ควรมีความเที่ยงตรง ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อจะได้ผู้เข้ามาเป็นนักเรียนจำอาภาศมีคุณลักษณะที่เพียบพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นนักเรียนทหารที่มีคุณภาพ

จากผลการวิจัยดังกล่าวทำให้ทราบว่า ในการบริหารจัดการและการใช้หลักสูตรนั้นมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีแนวทางการบริหารหลักสูตร ดังที่ไวล์และบอนดี (Wiles & Bondi, 1979, p. 357 อ้างถึงใน สุนทร บำเรอราช, 2543, หน้า 102) ได้เสนอว่า แนวปฏิบัติการบริหารหลักสูตรด้วยการจัดระบบหน้าที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนไว้ 6 เรื่อง คือ 1) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 2) การจัดแผนการให้การศึกษา 3) การใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียน 4) การชี้แนะเกี่ยวกับการสอน 5) สภาพะการบริหารงาน และ 6) การแสดงบทบาทในฐานะผู้มีส่วนร่วม สอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2545, หน้า 25) กล่าวว่า หลักการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ 1) เอกสารหลักสูตร มีความชัดเจน สมบูรณ์ทันสมัย ชี้แนวทางในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 2) ผู้สอนมีคุณภาพ คือมีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร สามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร 3) ผู้เรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ทักษะพื้นฐาน พร้อมที่จะ

เรียนหลักสูตรนี้ได้ 4) มีบริการสนับสนุน มีทรัพยากรหลักสูตรที่ดีและเพียงพอที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร 5) มีคณะกรรมการบริหารที่ดีและดำเนินการจัดระบบบริหารจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ 7) มีบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้ออำนวยต่อการแสวงหาความรู้และบรรยากาศทางสังคมเพื่อเสริมทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคมของผู้เรียน และ 8) ระบบควบคุมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อารัง บัวศรี (2542, หน้า 314) กล่าวว่า การบริหารงานการใช้หลักสูตร ฝ่ายบริหารจะต้องกระทำดังต่อไปนี้ การสนับสนุนงานการใช้หลักสูตร 1) กำลังคน 2) วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และสื่อการเรียนการสอน 3) การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) การเพิ่มพูนขวัญและกำลังใจ 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การแนะแนวการศึกษาและสอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 221) สรุปไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับแต่การเตรียมบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่ามีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนจำอากาศ พุทธศักราช 2548 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.1 ควรปรับปรุงแก้ไขในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในข้อที่ 1 โดยเพิ่มเติมเรื่องทักษะวิชาชีพ โดยมุ่งหวังให้นักเรียนจำอากาศมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะวิชาชีพและประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในแต่ละเหล่าทหาร ที่ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรระบุจุดมุ่งหมายหลักสูตรให้ชัดเจนให้เห็นแนวทางในการจัดมวลงประสบการณ์แก่ผู้เรียน เพราะหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ต้องเน้นทักษะวิชาชีพ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาจะได้มีทักษะวิชาชีพของตนเอง

1.2 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรกำหนดคุณลักษณะที่จะผลิตและพัฒนาคนเพื่อออกไปสู่สังคม ประเทศชาติให้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งตนเอง พัฒนาศักยภาพของคนให้มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะประกอบอาชีพ เป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย เสริมสร้างทักษะแรงงานประกอบกับการปรับใช้เทคโนโลยี ให้ทันกับโครงสร้างการผลิตและตลาดแรงงาน

1.3 นโยบายการศึกษากระทรวงกลาโหม กำหนดไว้ให้เป็นแนวทางการจัดการศึกษาแต่ละเหล่าทัพ ดังนั้นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ต้องพิจารณาถึงนโยบายของเหล่าทัพเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาในกองทัพเป็นการสร้างคนให้มีความเป็นทหารซึ่งเป็นผลลัพธ์ของหลักสูตร ที่ไม่เหมือนการศึกษาพลเรือน จะต้องคำนึงถึงค่านิยม วัฒนธรรม หลักนิยมและค่านิยมในความเป็นทหารหรือทหารอาชีพให้มาก

2. ด้านโครงสร้างหลักสูตร

2.1 การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรต้องเน้นทักษะวิชาชีพให้มาก

2.2 ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาการทหารให้มีความเหมาะสม

3. ด้านเนื้อหาวิชา

3.1 การกำหนดเนื้อหาวิชาควรปรับปรุงให้มีความทันสมัยอย่างสม่ำเสมอทันกับเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน

3.2 การเลือกเรียนในเนื้อหาหมวดวิชาเลือกเสรี ควรจัดให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดหรือความสนใจของตนเอง

4. ด้านการจัดการเรียนการสอน

4.1 ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา ปรูณิเทศครูอาจารย์และผู้รับผิดชอบให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา

4.2 ควรจัดทำแผนและนโยบายในการส่งครูอาจารย์ผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อเพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์ผู้สอนได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

4.3 ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน การวิจัยเชิงประยุกต์ให้มากขึ้น เพื่อใช้พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา และระบบการทำงานของสถานศึกษาให้มีระบบยิ่งขึ้น

4.4 ควรส่งเสริม ครูอาจารย์ ให้มีการนำหรือสร้างนวัตกรรมการสอนเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน

4.5 ควรจัดทำโครงการพัฒนาผู้เรียนและศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษและคอมพิวเตอร์ ที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพอากาศ

4.6 ควรจัดทำโครงการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนจำอาภาค ในด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน การอบรมในการวางตัวเข้าสมาคมในงานพิธีต่าง ๆ การฝึกความอดทน การยึดมั่นในแบบธรรมเนียมทหารปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครูอาจารย์ผู้บังคับบัญชา ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรับผิดชอบตรงต่อเวลา การมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ ขยันหมั่นเพียร การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความประหยัดเรียบง่ายไม่ประมาทในการดำเนินชีวิตและการรักษานบธรรมเนียมประเพณีไทย การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวควรกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจัง โดยกำหนดเป็นภาระกิจหลักสำคัญที่จะต้องทำเป็นลำดับแรก

4.7 ควรเพิ่มจำนวนของครูอาจารย์ ทั้งฝ่ายวิชาการ ฝ่ายวิชาทหาร ฝ่ายปกครองให้มีจำนวนเพียงพอโดยการจัดทำแผนบรรจุกำลังพลโดยเฉพาะครูอาจารย์ที่มีคุณวุฒิสาวาวิชาเฉพาะให้ตรงตำแหน่งสาขางาน หรือสาขาที่ขาดแคลน

4.8 ควรจัดทำแผนเพื่อของบประมาณปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่หรือสร้างใหม่

4.9 ควรจัดทำโครงการเพื่อนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการบริหารงาน มาจัดระบบฐานข้อมูล จัดระบบเชื่อมโยงเครือข่ายภายในและภายนอกโรงเรียนจำอาภาคให้ทันสมัย

5. ด้านสื่อการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้

5.1 ควรจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและทันสมัย โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ หนังสือตำราทางวิชาการรวมทั้งสำรวจคุณภาพของการใช้งานของอุปกรณ์ เครื่องมือ การบำรุงรักษาและซ่อมแซมให้ใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

5.2 ควรจัดทำแผนของบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอ

5.3 ควรปรับปรุงห้องเรียนให้มีแสงสว่าง อุดมภูมิ และสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

5.4 ควรปรับปรุงห้องเรียนคอมพิวเตอร์และจัดหาคอมพิวเตอร์ให้มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน รวมทั้งสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง รวมทั้งจัดมุมสื่อในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยระบบอินเทอร์เน็ต

5.5 ควรปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัยเหมาะสมต่อการให้บริการ

5.6 ควรปรับปรุงซ่อมแซมที่พักอาศัยให้มีสภาพเหมาะสมต่อการพักอาศัย

5.7 ควรจัดห้องกิจกรรมและห้องปฏิบัติการให้เหมาะสม

6. ด้านการวัดและประเมินผล

6.1 การวัดผลและประเมินผลควรเน้นให้ครูอาจารย์ผู้สอนประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริง

6.2 ควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบในการสร้างแบบทดสอบมาตรฐาน
สำหรับการวัดและประเมินผลการศึกษาแก่นักเรียนจำอาภาศ ให้เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินหลักสูตรอื่นของโรงเรียนจำอาภาศ นอกเหนือจากหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนจำอาภาศ พุทธศักราช 2548
2. ควรมีการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนจำอาภาศ พุทธศักราช
2548 เพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา
3. ควรมีการประเมินคุณภาพของผลผลิตแต่ละหลักสูตรที่โรงเรียนจำอาภาศ
จัดการศึกษา